І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740
New York's Telephone: BArclay 7-4125

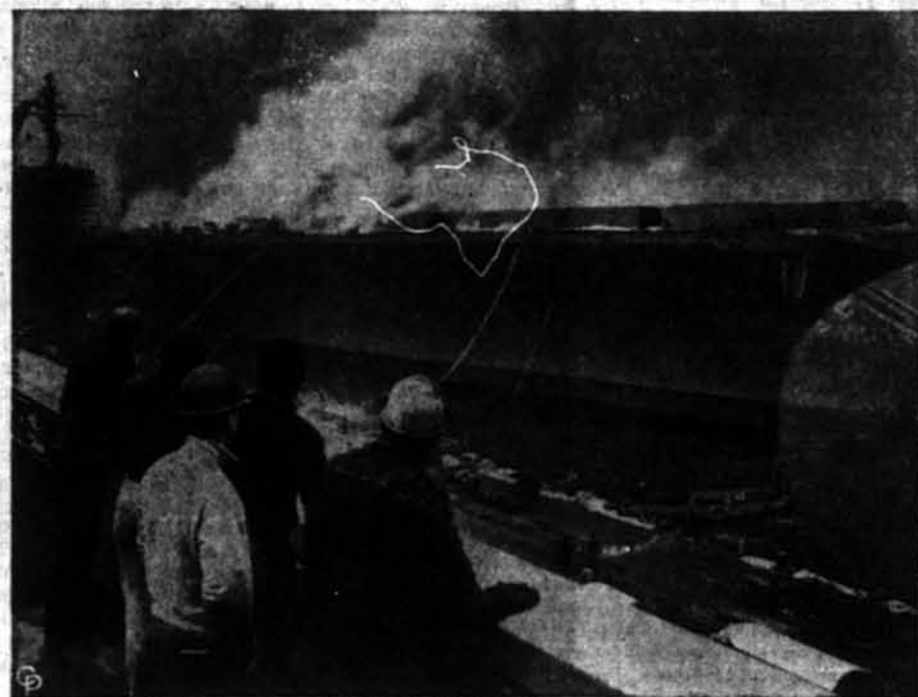
РІК LXVII. Ч. 243. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 21-го ГРУДНЯ 1960 — 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS — JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, DECEMBER 21, 1960 No. 243. VOL. LXVII.

46 ОСІБ ЗГИНУЛО, ДОЛЯ 10 НЕВІДОМА, 100 ПОРАНЕНИХ В ПОЖЕЖІ ЛІТАКОНОСЦЯ В БРУКЛИНІ

При будові працювало 4,000 робітників; втрати матеріяльні виносять $75 мільйонів; „Констеляція" — це наймогутніший літаконосець у світі

Бруклин, Ню Йорк. — 19 грудня о год. 10:30 вибухла пожежа на літаконосці „Констеляція" в порті американської фльоти в Брукляні, і вогонь тривав повних 12 годин, бо пожежу вдалося загасити аж 10:46 увечорі, хоч десятки пожежних сторожей із цілого Ню Йорку брали участь в боротьбі з пожежою. В цій жахливій катастрофі згинуло 46 цивільних робітників, доля 10-ох досі ще не є відома, а 100 осіб є попарені. Матеріяльні втрати обраховує командант порту контрадмірал Ш. Н. Пайн на $75 мільйонів. Будова цього літаконосця буде спізнена внаслідок пожежі на один рік. Літаконосець „Констеляція" мав бути готовий на весні 1961-го року і мав бути тоді приділений до служби в фльоті. На кораблі працювали 4,000 цивільних робітників. Корабель має довжину 1,047 стіп, стільки, скільки має найбільший будинок у світі Емпайр Стейт Билдинг, а його висота рівняється 25-поверховому будинкові. Пожежа постала внаслідок того, що газоліна з 500-гальонового збірника розлилася і частина її дійшла до того місця, де робітники сповювали метали. Пожежа ширилася з надзвичайною швидкістю, робітники втікали всіми можливими способами: скакали в воду, замикалися в окремих деках, звідки їх витягали пожежники, діставшися туди в газових масках, бо дим виповнював всі поверхи великого корабля. Але не всіх вдалося врятувати, бо деякі робітники душилися від диму, або гинули від попечення. Ще й досі не є відомо, скільки робітників бракує, хоч приблизно подають їх число на 10. Рятункова акція, в якій брали участь і ті робітники, що вчасно врятувалися з горіючого корабля, була утруднена густим димом, який душив людей. Пожежа поширювалася тому, що на кораблі було багато дерева в руштованнях, збірники фарби, електричні дроти та інші легко запальні матеріяли. Під час рятункової акції відбувалися жахливо - трагічні сцени, робітники плакали, коли бачили трупи своїх попечених або задушених товаришів праці, яких виносили з горіючого велетня - корабля. Капітан корабля Волкер заявив, що хоч літаконосець „Констеляція" є сильно пошкоджений, то його вдасться відбудувати і він через рік зможе бути приділений до служби у фльоті. На кораблі не було літаків, газоліну вживали до того, щоб нею прочищувати систему рур на літаконосці, охороняючи їх проти ржавіння. Комісар пожежної сторожі Едвард Ф. Кавана з признанням висловився про працю пожежників, які робили все можливе, щоб рятувати робітників із горіючого літаконосця.

Літаконосець „Констеляція" коштував $275 мільйонів і мав бути приділений до фльоти в найближчому березні як наймогутніший літаконосець у світі з атомовою зброєю та 100 літаками, які мають можливість перевозити нуклеарну зброю. Сам літаконосець має два прилади, які можуть випускати протилетунські ракети „Терр'єр". Літаконосець „Констеляція" — це 6-ий корабель найновішої конструкції кляси літаконосців „Форрестол", що є 60,000-тонновим кораблем, а з повним вантажем 70,000 тонн. Цей корабель почали будувати 14-го вересня 1957-го року. Його швидкість мала виносити більше як 30 вузлів, залога під час миру — 3,400 офіцерів і моряків. Інші літаконосці з цієї кляси: Форрестол Саратога, Рейнджер і Кітті Говк. Літаконосець „Констеляція" коштує майже 1.000 разів більше від того корабля, що називався „Констеляція" і що тепер є найстаршим американським кораблем, що зберігається в Балтиморі. Інший корабель тієї назви був кружляк, який спустили були на воду в 1917 році і продали як старе залізо в 1925-му р. З „Констеляції" мали випускати керовані ракети проти літаків, які мали летіти до ворожого літака зі швидкістю півтора раза більшою від звука. На команданта „Констеляції" був призначений капітан Томас Дж. Волкер.

ГОРИТЬ КОРАБЕЛЬ! Загальний вид на страхітливу пожежу літаконосця Constellation в корабельних доках фльоти в Брукляні.

Кеннеді дістав 300 електорських голосів, Ніксон 219

Вашингтон. — Згідно з конституцією 19-го грудня зібралися електори з кожного стейту в стейтовій столиці для вибору президента і віце-президента ЗДА. Згідно з неофіційними даними сенатор Джан Ф. Кеннеді дістав 300 електорських голосів, віце-президент Ричард М. Ніксон 219. Офіційне проголошення виборів президента і віце-президента буде аж 6-го січня 1961-го року на спільній сесії Конгресу. Сенатор - демократ із Вірджінії дістав 15 голосів, 14 із стейтів Алабама і Міссіссіпі, і один електорський голос, який мав голосувати на Ніксона, із стейту Оклагома. 3 електорські голоси не припали ані Кеннеді ані Ніксонові, бо там ще не є устійнений кінцевий вислід виборів, і має там відбутися ще одне перерахування голосів із загального голосування. Сенатор Джан Ф. Кеннеді буде 35-им президентом ЗДА, а сенатор Линдон Б. Джансон 37-им віце-президентом.

Джан Ф. Кеннеді

ГАММЕРШИЛД ЗАПОВІДАЄ МОЖЛИВІСТЬ ВІДКЛИКАННЯ ВІЙСЬК ОН З КОНҐА

Об'єднані Нації. — Генеральний секретар Об'єднаних Націй Даг Гаммершилд заявив під час дебат Генеральної Асамблеї ОН над справою Конґа в минулий понеділок 19 ц. м., що коли б продовжувались спори довкола місії Об'єднаних Націй в Конґо та він, Гаммершилд стояв під натиском робити в Конґо щось, що суперечне з чартером Об'єднаних Націй, то він звернеться до Ради Безпеки з пропозицією — відкликати всі війська Об'єднаних Націй з Конґа. В минулу суботу Гаммершилд заявив, що відкликання військ з Конґо буде рівнозначне з розпутанням тамошньої війни між різними конголійськими племенами і „приватними арміями" їх ватажків. Гаммершилд вважає, що Об'єднані Нації не мають права втручатись у внутрішні справи будь-якої країни, ото ж вимога Совєтів і їх африканських поплентачів, щоб війська ОН активно виступали проти конголійської армії, що її командантом є полк. Мобуту, щоб силою звільнити з в'язниці першого конголійського прем'єра Люмумбу, противиться чартерові. Однак поруч з тим Гаммершилд признав, що неможливою ситуацією є пасивно придивлятися, як різні конґолійські взаємно ворогуючі племена та окремі провінції, керовані амбітними „президентами" чи „прем'єрами", ведуть громадянські війни. Валеріян Зорін використав промову Гаммершилда для негайного закинення йому браку послідовности, бо — мовляв — раніші постанови Ради Безпеки і Генеральної Асамблеї давали достаточну повновласть Гаммершилдові, щоб перешкодити арештуванню „леґального прем'єра" Люмумби та щоб запевнити тому „леґальному урядові" тривкість влади. Маріо Кардозо, голова конголійської делегації, гостро заатакував Совєтів за їх інтриґантську та підривну акцію в Конґо. Дебати над справою Конґа перервано до вівтірка 20 грудня, себто на останній день, в якому Об'єднані Нації розійдуться до 7 березня 1961 року. Перед Генеральною Асамблеєю є дві резолюції: югославсько - індійська, підтримувана Совєтами і їх поплентачами, з вимогою активного підтримання Люмумби, та американсько - англійська, з дорученням місії ОН продовжувати свою мирну допоміжну акцію та шляхом переконування лагодити тамошні внутрішні конфлікти. Тим часом до столиці Конґа Леопольдвілю прибули три перші „мирові посередники" від Конґа. Президент Конґа Касавубу застеріґся проти того, щоб ціла ота запляннована „мирова делеґація" від ОН не приїздила перед 26 грудня ц. м. та узалежнив свою згоду на її приїзд від її особового складу, при чому застеріґся проти приявности там представників Ґани, З'єдиненої Арабської Республіки і Ґвінеї.

Німці твердять, що Кеннеді поїде до Европи — справа не вирішена

Бонн. — Канцлер Західньої Німеччини Конрад Аденауер збирався їхати до Вашинґтону на засідання Американської Ради для справ Німеччини, але відмовився від того пляну з уваги на можливість приїзду Джана Ф. Кеннеді до Европи швидко після його інавґурації. Д. Ф. Кеннеді буцім-то повідомив чужинецьких дипломатів у Вашинґтоні, що він нерадо прийняв би дефіляду закордонних прем'єрів і міністрів закордонних справ у Вашинґтоні зараз після своєї інавґурації та що тому вибрав найкоротший спосіб для порозуміння з західньо - европейськими лідерами — яким буде його власна подорож до Европи. Однак цю вістку з західньо - німецьких кол опрокинув пресовий референт Д. Ф. Кеннеді Пієр Салінґер, заявивши, що Кеннеді не вирішив ще пляну своєї подорожі поза Америку швидко після своєї інавґурації. Щоб облегшити новому американському президентові зустрінутись з усіма 14-ма прем'єрами і міністрами закордонних справ Організації Північно - атлянтійського пакту (НАТО) за одним махом — канадійський прем'єр Джан Діффенбейкер запропонував через свого міністра на минулотижневому з'їзді 15-х міністрів НАТО у Парижі, щоб відбути надзвичайну конференцію „на верхинах" країн НАТО в Оттаві. Цей плян обмірковується, як одну з можливостей першого безпосереднього контакту Д. Ф. Кеннеді з провідними мужами союзних країн НАТО.

МекКон має зрезиґнувати з головства в Комісії Атомової Енерґії

Вашинґтон. — Голова Комісії Атомової Енерґії, республіканець Джан МекКон заявив в радіовому інтерв'ю, що він з днем 20-го січня 1961-го року зрезиґнує зі становища голови в цій комісії і вернеться до приватного життя, хоч його каденція кінчається аж в 1963-му році. Його жінка вже від'їхала до Пасадени в Каліфорнії, щоб підготовити мешкання. МекКон займав теперішнє становище від липня 1958-го року, коли зрезиґнував був адмірал Л. Стравс. Дехто гадає, що новообраний президент Джан Ф. Кеннеді проситиме інженера і промисловця МекКона, щоб він залишився на теперішньому пості, але покищо ніхто з демократів не конферував із МекКоном. Гадають, що МекКон міг би деякий час залишитися як звичайний член, але він сам заявив, що це не було б добре, бо він, як голова, мав би вплив на тих членів комісії які працювали під його проводом два і півроку. МекКон є за те, щоб якнайскоріше почати пробні атомові експльозії а теперішній демократичний президент - елект Кеннеді хотів би дійти до порозуміння в справі контролі атомових зброєнь із СССР, і не радо починав би продовжувати пробні атомові експльозії. Між наслідниками МекКона називають видавця щоденника в Ню Мексіку Роберта МекКінні, який був американським делеґатом на Міжнародну Атомову Конференцію у Відні. МекКон заявив, що СССР може таємно переводити атомові проби, а ЗДА цього не роблять, бо придержуються обопільної умови про припинення атомових пробних вибухів.

Д-р Вол. Ґалан очолює Шевченківський Комітет у Филаделфії

Филаделфія. — В четвер, 15-го грудня, тут з ініціятиви місцевого Відділу Українського Конґресового Комітету відбулася громадська нарада, в результаті якої покликано до життя місцевий Комітет будови пам'ятника Шевченкові у Вашинґтоні та відзначення 100-річчя смерти поета. На голову цього Комітету обрано д-ра Володимира Ґалана, заступниками голови професора Володимира Дорошенка і д-ра Данила Богачевського, на секретаря п. Івана Ваца, на касира мґра Мирона Утриска, на імпрезового референта дир. Юрія Гаврилова, а на організаційного референта п. Дмитра Стулковського. До Комітету увійшли, як його члени проф. д-р Юрій Мачук, д-р Микола Рибак, інж. Сергій Євсевський, проф. Наталія Котович проф. Петро Мегик, проф. Ізидор Жилавий, проф. Пафнутій Чупрун, п. Семен Лободенко і проф. Теофіль Стахрух. Першим завданням Комітету, що негайно приступив до праці, буде підготова відповідної імпрези для найбільш достойного вшанування пам'яті Шевченка у сторіччя його смерти у Филаделфії. В тій цілі заплянувано дві імпрези: концерт для шкільної молоді та академію у великій концертовій залі для громадянства. Ввесь прибуток з імпрез призначений на будову пам'ятника Шевченкові у Вашинґтоні. Комітет, у якому співпрацюють усі місцеві українські організації, займається також інтенсивною збіркою фондів на пам'ятник. Окремо Комітет звернувся до всіх співаків, щоб вони поповнили хор та вможливили якнайкращу підготову концерту. Нарадами проводив заступник голови Відділу УКК, дир. Іван Поритко.

Совєти й Куба підписали новий договір про поширення торгівлі

Москва. — Проголошуючи свою солідарність в міжнародних справах, Совєтський Союз і Куба підписали в понеділок дня 19-го грудня ц. р., новий договір про поширення торгівлі між обидвома країнами. Згідно з постановами цього договору, Совєтський Союз погодився закупити 2,7 мільйонів тонн кубинської цукрової продукції. Водночас із цим Москва обіцяла режимові Фіделя Кастра свою допомогу в розбудові кубинської індустрії, зокрема у збудуванні нової електрівні і великого сталеварного заводу. Договір був підписаний у Кремлі Ернестом Геварою, керівником кубинської економіки в імені кубинського уряду і заступником совєтського прем'єра Анастазом Мікояном. Під час прийняття, влаштованого після підписання договору, був присутний теж і Нікіта Хрущов, який уже виздоровів із своєї інфлюенци, що її набрався він після московської конференції комуністичних партій. В комунікаті, опублікованому після підписання договору, підкреслено, що Совєтський Союз буде підтримувати боротьбу Куби проти „американського імперіялізму" і що Куба буде обстоювати запропоновані Хрущовим пляни роззброєння і перебудови генерального секретаріяту ОН на тріюмвірат.

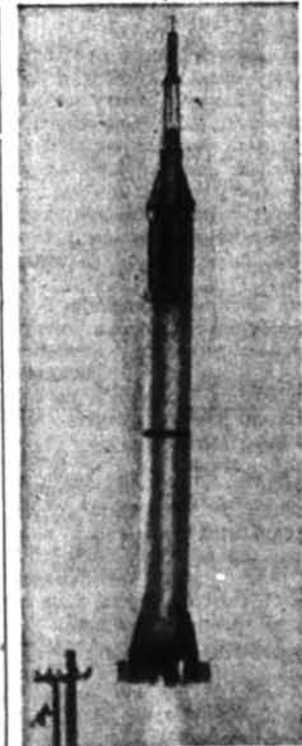
ОН ПРИЗНАЛИ АЛЬЖИРОВІ ПРАВО НА САМОСТІЙНІСТЬ — ДЕ ҐОЛЬ РЕАЛІЗУЄ СВІЙ ПЛЯН

Об'єднані Нації. — Генеральна Асамблея прийняла в минулий понеділок 19 ц. м. резолюцію 63 голосами проти 8-х при 27-х, що стримались, в якій ствердили міжнародний характер проблеми Альжиру, загрозу дальшої тамошньої війни для світового миру та право альжирців на самовизначення, себто й на власну незалежність. Зате Генеральна Асамблея відкинула 40—40 голосами при 16-х, що стримались, додаток, щоб Об'єднані Нації зорганізували, контролювали і перевели в Альжирі плебісцит. З'єдинені Держави голосували в Політичній Комісії проти цілої резолюції з уваги на той додаток, але тепер, після невдачі того додатку, змінили своє становище і стримались від голосування. Альжирські араби вдоволені з висліду голосування, бо оце вперше вони перевели корисну для них резолюцію в Об'єднаних Націях, але практично та резолюція не матиме жадного значення, бо Франція відразу заявила, що ніякі постанови ОН в цій справі її не зобов'язують.

Тим часом французький президент Шарль де Ґоль здійснюватиме послідовно свою програму супроти Альжиру, але з одним відхиленням: в часі між референдумом над самою програмою, що відбудеться в Альжирі від 6-8 січня, а в континентальній Франції 8 січня, та плебісцитом над трьома можливими формами майбутнього державно - правного стану Альжиру, де Ґоль переговорюватиме з проводом альжирських арабів. Таке твердять близькі до французького уряду кола, які звертають увагу, що останні події виявили, що було б нісенітницею переводити плебісцит у стані повної ворожости між французьким урядом і лідерами альжирсько - арабського визвольного руху. Перша радіо-промова де Ґоля була призначена на вівторок 20 ц. м., наступна напередодні Нового Року та третя — напередодні референдуму. В своєму найближчому радіовиступі де Ґоль має проаналізувати останні криваві події в Альжирі по лінії своєї тези, що обидва скрайні табори — французькі та мусульманські націоналісти в Альжирі — не здатні перевести конструктивну разв'язку альжирської проблеми, в якій була б запевнена співпраця всіх мешканців Альжиру і всіх її конструктивних сил.

7 астронавтів приглядалися успішному випущенню кабіни на Флориді

Кейп Канаверал, Флорида. — 19-го грудня вдалося випустити з успіхом кабіну, яка досягнула висоти 135 миль і пролетіла понад океаном 235 миль, де її коло острова Велика Багама вдалося зловити після 32-ох мінут від її випущення. Випущенню кабіни приглядались 7 астронавтів, які в березні 1961 року полетять в подібній кабіні в космічні простори, а дещо пізніше будуть пробувати кружляти довкола Землі. Один з цих астронавтів, які вже рік вправляються в тому, щоб успішно відбувати подорожі по космічних просторах, сказав, що ця проба є надзвичайним успіхом, бо це є стомилевий крок до успішного здобуття космічних просторів. Кабіна важила 2,400 фунтів, незабаром мають випустити в подібній кабіні мавпу, і якщо мавпа переживе пробний лет, то зараз після того будуть проби випустити одного з астронавтів. Директор проєкту „Меркурій" Роберт Ґілдрут з найбільшим признанням висловився про успіх з 19-го грудня, і є повна надія, що успішно відбудеться і лет людини в космічні простори.

Проєкт Меркурій, що відбув першу успішну пробу для висилки людини в космічні простори, що мала б відбутись у продовж найближчих чотирьох місяців.

Дітройтська „Трембіта" концертувала в Шикаґо

Шикаґо (СК) — Минулої суботи, 17-го грудня ввечорі, тиждень після того, як ньюйоркський хор „Думка" своїм гостинним концертом здобув найвищі признання в Дітройті, дітройтський хор „Трембіта" з таким самим успіхом дав гостинний концерт в Шикаґо. Концер відбувся в заповненій залі школи Шопена з окремими виступами чоловічого, жіночого і мішаного хорів, разом у кількости понад 100 співаків, під диригентурою п. Кирила Цепенди. Н фортепіяні акомпаніювала п. О. Дубрівна - Соловій.

● **В Атенах** помер у військовому шпиталі ген. Костантін Вентіріс, колишній шеф штабу й головний командант грецької армії. Йому приписують головну заслугу у знищенні комуністичних партизанів, зорганізованих, узброєних і керованих Совєтами, з базами в сусідніх балканських комуністичних країнах.

В АМЕРИЦІ

● **Президент Айзенгавер** останньої неділі був на Богослужбі в Крайовій пресбітеріянській церкві у Вашинґтоні разом із дружиною. Президент-елект Кеннеді був на Службі Божій в католицькій церкві св. Едварда в Палм Вічі, де була збільшена поліційна охорона внаслідок викриття змови на життя Кеннеді. Монсіньйор О'Магоні пригадував вірним, які вщерть виповнили церкву, щоб не виходили завчасно з церкви, коли в ній є достойний гість, і щоб чекали на вихід, поки він не залишить церкви.

● **Новоназначений секретар оборони Роберт МекНамара** є зареєстрованим республіканцем, але він є незалежним, і раз голосує на республіканця, а іноді на демократа. Ніхто не знає, як він голосував цього року, бо вибори є тайні, але в 1940 році, коли МекНамара був професором Гарвардського університету, професори правничої школи підтримували Ф. Д. Рузвелта, який кандидував третій раз, а МекНамара був між тими двома, які голосували за республіканця.

● **21-го грудня** в середу о год. 3.27 по полудні за східнім стандартним часом починається на Північній Півкулі астрономічна зима, яка тривати має в нас до 21-го березня 1961-го року. На Південній Півкулі є тепер літо, а в березні там почнеться осінь. Цьогорічна зима почалася на тижні вчасніше від календарної, і тому навіть не треба людям пригадувати про цю холодну пору року.

● **Суд виявив тестамент** тещі президента Айзенгавера пані Джан С. Давд, яка померла 28-го вересня ц. р., у віці 82-ох років. В заповіті читаємо, що маєток покійна пані Давд поділила на дві рівні частини „між своїх любих двох доньок" — пані Двайт Д. Айзенгавер і пані Горден Мур. Пані Давд призначила $25,000 своєму братові Дж. Е. Карлсонові, який живе в Буні, Айова.

● **Голова** сенатської Протитрестової і Протимонопольної Підкомісії сенатор Естес Кіфовер заявив, що треба більшої федеральної контролі над безвартісними ліками, які поширюють деякі фармацевтичні фірми. Сенатор Кіфовер казав, що не вистачає ствердити, що новий лік є нешкідливим для здоров'я людини", але треба ще довести, що той лік є „корисним для лікування".

У СВІТІ

● **У протоці Дарданелів,** недалеко порту в Істанбулі, зударились два нафтоналивні кораблі, — 23.000-тонновий югославський танкер повний совєтської газоліни, з 20.995-тонновим порожнім грецьким танкером. Газоліна з югославського танкера загорілась й пожежа огорнула також грецький корабель. Крім цього, югославський горіючий корабель, над яким керманич втратив контролю, вдарив турецький пасажирський корабель, який також загорівся. Кількадесять осіб убитих, кількасот ранених.

● **У польському соймі у Варшаві** відбулась маніфестація польсько - австрійської приязни, при чому один з послів, д-р Ян Франковський, вказував на Католицьку Церкву, як на теперішній найсильніший зв'язок Польщі з Заходом. За твердженням того польського посла, в нинішній комуністичній Польщі, що має всього населення неповна 30 мільйонів осіб, 24 до 25 мільйонів є більш або менше практикуючими вірними Католицької Церкви. Цю заяву вважають новим актом залицянок режиму Гомулки до Ватикану.

● **Французький генерал Рауль Салян,** колишній головний командант французької армії в Альжирі, зіґнорував заклик французького уряду, щоб він вернувся до Франції з своїх „ферій" в Еспанії. През. де Ґоль скреслив ген. Салина з листи активних старшин. Маршал Альфонс Пієр Жуен, найвищий ранґою французький старшина, єдиний живучий маршал, гостро публічно скритикував політику през. де Ґоля в справі Альжиру, заявивши, що відділення Альжиру від Франції „буде трагедією для Франції, Альжиру і цілого світу".

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sun s, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St, Jersey City, N. J.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N. J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917, — authorized July 31, 1918
Адреса: SVOBODA", P.O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

Загострення тону

Коли слухати було тексту промови, виголошеної минулої п'ятниці в Генеральній Асамблеї Об'єднаних Націй репрезентантом ЗДА Джеймсом Водсвортом, і коли прийшлось читати тексти американської ноти до Москви в справі Ляосу з минулої суботи, як теж і зміст промови державного секретаря Крістіяна Гертера на минулотижневій конференції 15-ох міністрів закордонних справ членських держав НАТО у Парижі, та поруч з ними пригадати останні виступи Зоріна й Чу Ен-лая, то вражала гострота тону. Післявоєнний світ привик вже до взаємних закидів і обвинувачень й такої стилізації, що раніш були в мирному часі в міжнародних взаєминах недопускальні. 40 років панування большевиків, які ввели небувалий до того часу в міжнародних зв'язках тон грубої демагогії, лайок і погроз, 40 років такого нового опростаченого „клімату" притупили слух і нерви. Колись одна така большевицька нота чи промова й підтягнена під її рівень західня відповідь були б рівнозначні з формальним проголошенням війни. Сьогодні вони не турбують сірих громадян у широкому світі, які навіть не цікавляться ними, як подіями невеликого значення. Але історичний досвід учить, що так само, як переговори у збросині мусять закінчитися воєнною катастрофою, якщо впору їх не припинити, так само щораз загострюваний тон у міжнародних відносинах мусить довести до того краю, коли кінчаться взагалі мова дипломатів і починається мова стратегів.

Всі західні закордонно - політичні коментатори погоджуються в двох пунктах: що ніхто у світі не хоче війни і що ситуація стає щораз більш напруженою. У цьому парадоксі власне й лежить трагізм нинішнього міжнародного положення. Із згаданих вгорі останніх західніх енунціяцій виходить цілком ясно, що Захід знаменито орієнтується у вартості совєтської тези про „мирне співіснування", вживаної як засіб для заволодіння комунізму у світі шляхом підривних акцій, місцевих бунтів, переворотів і воєн на обмежену скалю, ступневого здобування щораз більших поступок від Заходу і щораз дальшого поширювання явної чи замаскованої своєї влади. Рішуче становище західніх держав в справі Конґа і ще рішучіша постава ЗДА супроти комуністичної спроби захоплення Ляосу та підтримання декларації НАТО з 16-го грудня 1958-го року в справі оборони Західнього Берліну — всі ці акти є позитивними доказами, що Захід не тільки словами, але й ділами готов протидіяти комуністичному наступові. 15 західніх міністрів закордонних справ заявили минулої неділі у спільній декларації в Парижі, що вони „готові працювати над поправою в міжнародних взаєминах, в яких були б пошановані воля, державна незалежність і правопорядок. Це було б дійсне співіснування, вільне від всякої ідеї про панування над світом".

Але ж нема нині у світі ніодного комуніста ,який відмовився б від ідеї панування комунізму над світом і нема ніодного західнього державного мужа, який сумнівався б в тому, що Москва й Пейпінґ далі використовуватимуть всі нагоди і всі способи, що прямують до тієї завітньої цілі комунізму. У цій дійсності одинаково московський „маніфест" 81 комуністичної партії про „мирне співіснування", як згадана заява НАТО про досягнення мирними способами дійсної самостійности всіх народів у світі в пошані до їх волі і законопорядку — всі ці сучасні словесні документи не мають ніякого практичного застосування.

І тому новий американський президент опиняється перед такою страхітливою міжнародною проблематикою, якої не мав ні один з його попередників. Бо і Вудро Вилсон і Ф. Д. Рузвелт, які прийшли до влади перед першою і другою світовими війнами, мали куди виразнішу і простішу ситуацію. коли ж і один і другий, вигравши ті війни, але програвши мир, створили існуючу пересторогу для своїх наступників, що не слід підходити до розв'язавання міжнародних проблем без далекосяжного конструктивного пляну, то Дж. Ф. Кеннеді має насправді перед собою завдання — розв'язати політичну квадратуру кола .

„Радянської України нема!"

В квітні цього року разом з групою туристів, що її зорганізувало „проґресивне" Товариство Об'єднаних Українців Канадців (ТОУК) відбув подорож через Москву до Києва та інших міст України один з канадійських українців, член згаданого ТОУК, як теж „проґресивного" Робітничого Запомогового Т-ва (РЗТ), передплатник „проґресивних" канадійських газет „Українське Життя" й „Українське Слово", людина, яка довгі роки вірила, що десь існує справді „незалежна суверенна Радянська Україна" і цілих 36 років поривалася, щоб її побачити. Дійсність, з якою зустрівся цей канадійський українець у вимріяній ним Україні, все, що він там побачив і почув, наповнила його не тільки обуренням проти „панування жорстокого російського шовінізму, бюрократизму і диктатури російського комунізму" ,але й важким болем і тривогою за майбутню долю України і він, списавши свої враження з поїздки по „Українській ССР", переслав їх для надрукування у редакції своїх же „проґресивних" газет, але ж ясна річ, зустрівся з відмовою надрукувати хочби й один нуступ із своїх вражень. Не маючи іншої можливости познайомити своїх земляків у Канаді із справжнім станом в Україні, автор переслав їх редакції „Українського Голосу" у Вінніпеґу, де вони тепер і друкуються.

Прибувши з Москви до Києва і попереджений провідником групи, відомим проґресистом П. Кравчуком, що не вільно про ніщо розпитувати, а тільки дивитися і мовчати, автор репортажу, який з різних причин просить не поміщати його прізвища, почав пильно стежити за всім, а найперше за вживанням української мови в Українській ССР. Куди не зайшов він — до елеватора в готелі, в ресторан пообідати, до фризієра поголитися, чи на київський Хрещатик прогулятися, або сівши в автобус, щоб оглянути Київ, всюди зустрівся з російськими відповіддями, з російською мовою: „Київ... чудове місто... тільки ж не чутно там української мови", „куди вухом не поведеш — по російськи розмовляють. Не знав я ,де я находжуся. Чи то Москва, чи Київ?" Із таким же станом зустрівся цей турист і в Харкові, і в Сталіно, і в Запоріжжі, і, навіть, у Каневі, на могилі Шевченка.

Щоб перевірити, чи справді така катастрофальна ситуація з українською мовою в столиці України, автор репортажу почав прислухатися до дітей, які виходили з київських шкіл, заходив в університет, до міської ради, на пошту, і скрізь не тільки зустрічався неминуче з російською мовою, але й від нього самого вимагали інколи російської мови, як, наприклад, при надаванні телеграми. Дізнався теж, що в російській мові відбувається усе урядування у Верховній Раді УССР, і що панівною по всіх фабриках, державних установах, у профспілках, у торгівлі — всюди російська мова. Українською мовою говорять тільки селяни, та й то не всі. Взагалі, як ствердив автор репортажу, ситуація така: що „в столиці Канади, Оттаві, можна скоріше почути українську мову, як у столиці України Києві". До того, на виправдання існуючого стану, мав змогу почути багато разів зневажливі вислови про українську мову, як нерозвинену, неінтеліґентну, селянську і таке інше.

І ще ствердив цей канадійський українець, що ніякої „радянської влади в Україні немає", що навіть визначення такого ніхто не вживає, а говорять і по містах і по селах тільки про „совєтську власть".

Переконавшись у справжньому стані речей, автор репортажу, видно людина чесна й розумна, прозрів, зрозумів, що його як й інших українців в Америці, „проґресивні" провідники й редактори ганебно оббріхували й обманювали, і що вони запроданці, позбавлені будь-яких українських національних почувань. Прозрівши, прийшов до єдино можливого, вірного і правдивого висновку, що „Радянської України нема" а тільки російська „совєтська власть" в Україні.

Враження його й висновки говорять самі за себе. Треба сподіватися, що відкриють вони очі й іншим збаламученим українцям, в яких „проґресивні" брехні ще до решти не вбили їхнього українського серця і сумління та здорового глузду.

„Наш Шевченко"

Уже неповних два тижні відділяють нас від 1961-го року, що в ньому ввесь український нарід ,на Україні і не на Україні сущий, вшановуватиме пам'ять свого ґенія, Тараса Шевченка, у 100-річчя його смерти. Назустріч тим роковинам та з цією метою „Свобода" у перших двох тижнях грудня випустила, у спільному виданні Українського Народного Союзу і Наукового Товариства ім. Шевченка збірку Шевченкових поезій в українському оригіналі та в англійському перекладі „Шевченкові думи і пісні", про яку вже була мова на цьому місці, та великий Шевченківський збірник-альманах „Наш Шевченко", що саме тепер розсилається на адреси усіх 20.000 передплатників „Свободи".

Повний зміст цього збірника був поданий в попередньому числі „Свободи" і вже з цього змісту, як і з повного тексту, кожному легко буде збагнути його ціль. Очевидно, що першою ціллю того збірника було Шевченкове заповітне „не забудьте пом'янути". Цьому завданню сприяє, крім змісту книжки, ще та обставина, що її випущено величезним, 20.000-сячним тиражем і вона йде справді навіть в найдальші закутини нашого поселення.

Редакція цього збірника плянувала його зміст, мавши на увазі 100-річчя смерти Шевченка, у трьох головних аспектах. Першим бажанням було бодай загально схарактеризувати велич Шевченка та його вартість і значення для українського народу, як і для вселюдського розвитку. Другим завданням було подати загальний огляд культу Шевченка серед українського народу на „Україні і не на Україні сущого", а третім головним завданням було вказати і здемаскувати той ганебний похід проти Шевченка і його слова, що почався ще за життя самого Поета та який продовжують до сьогодні червоні наслідники білих московських сатрапів. Очевидно, що не один примірник тієї книжки опиниться і на Шевченковій і нашій та все ще не своїй землі та причиниться до згадки Шевченка не злим, тихим і правдивим словом.

Треба сподіватись, що загал наших читачів оцінить потребу і ціль цієї книги також тим, що відгукнеться на неї масово і справді щирим серцем, бо відготова, друк і висилка тієї книжки вимагали не тільки багато труду, але й дуже поважних коштів.

НАУКА НА СЛУЖБІ ЛЮДСЬКОГО ДУХА

Хоч НАТО є військовою організацією, яка має своїм завданням оборону західнього світу, воно займається не лише військовими справами. Велику увагу присвячує ця організація вивченню політичних і соціяльних проблем, і також наукових проблем взагалі. Науковий Комітет НАТО працює по всіх країнах, що є членами цієї організації, і концентрує свою працю в уряді наукового дорадника генерального секретаря НАТО. НАТО не лише влаштовує наукові з'їзди і наради, фінансує наукові видання, але й організує школи (Оборонна колеґія НАТО, Атлантійська колеґія НАТО і ін.). З початком 1959-го року Науковий Комітет НАТО постановив провести студії, як зміцнити і зробити ефектовнішою західню науку. Під проводом французького вченого Люї Арманда, з допомогою Фордової Фундації ці студії проведено і висновки опубліковано в „Звідомленні студійної групи для піднесення і збільшення видайности західньої науки". У теперішній час панування технології, холодна війна між двома ворожими світами виявляється не так в змаганні ідеологій, як саме в змаганні за першенство в технічних досягненнях. Сама участь НАТО в таких студійних дослідах вказує, що ця організація також і науковою співпрацею народів західнього світу хоче захищати їх свободу і цивілізацію.

Сучасна цивілізація має свій початок на Заході, і Захід є колискою нової науки. Та не зважаючи на це, в останніх роках прийшов загрозливий виклик для західньої науки зі Сходу. НАТО свідоме, що західні держави не сміють недоцінювати цього совєтського виклику. Не бажаючи наслідувати московського зразка, НАТО хоче зміцнити віками будовану наукову культуру у традиційній свободі діяння і в міжнародній співпраці.

Ця увага для науки, головно для технології в оборонній організації пояснюється не лише загрозою від комуністичного світу. Двадцяте сторіччя, як уже сказано, — це сторіччя науки, технології. Самі західні суспільства змагають до підвищення життьового рівня, облегшення праці рук за допомогою технічних приладів, зміцнення людського здоров'я — а всі ці благодаті може дати лише поступ у науці, передусім в технології. Наука є домінантною частиною теперішньої цивілізації, вона репрезентує і соціяльну і політичну силу великої ваги. Вона — справжнє надхнення людського духа. Життя людини на землі — це боротьба за існування, головно із силами природи. Наука допомогла людині опанувати сили природи і тим самим у великій мірі визволила людський дух від страху перед тими силами, і тому НАТО, свідоме цієї загрози, пропонує тіснішу співпрацю народів в наукових дослідах, щоб не було англійської фізики чи французької математики, а щоб була одна велика наука для спільної користи і безпеки. Для цього НАТО й закликає всі народи світу, щоб вони визнали, що чиста наука має грати ролю в національному розвитку.

Західні країни повинні мати одну чи й більше наукових рад, які були б відповідальні за ріст науки. Далі, вони повинні виділяти із своїх державних прибутків якнайбільше фондів на наукові досліди, дбати про збільшення числа науковців і техніків. Наукові дисципліни мають зобов'язувати не лише тих студентів, які професійно присвячуються науці, але всіх студентів, бо цього вимагає розуміння нашої нової культури. Сама побудова університетів і інших навчальних інституцій має бути змінена в тому напрямі, щоб вони віддавали більшу увагу науці, краще матеріяльно забезпечували професорський склад, допомагали у вирощуванні нових наукових сил. Треба також піднести рівень навчання в середніх школах. Окрему увагу треба приділяти творенню технічних кадрів. Тут навчання має йти рівнобіжно з практикою.

НАТО подає порівняльну таблицю видатків на навчання „пер капіта". У СССР ці видатки становлять 113 долярів; у ЗДА — 92; в Канаді — 58; в Ісляндії — 43 в Норвеґії — 41; в Бельгії і Англії — 39; у Франції — 35; в Данії — 33; в Німеччині — 28; в Голляндії — 27; в Люксембурґу — 19; в Італії — 13; в Туреччині — 10; у Греції — 5 і в Португалії — 4 доляри. Врахувавши інфляційні різниці, із поданих цифр можна уявити собі образ навчання в ділянці технологої в окремих країнах Заходу в порівнянні із станом в СССР.

НАТО доражує державам звільняти від податків ті суми, які індустрія призначає на наукові досліди, а фонди для наукових дослідів зрівноважити в обіговій вартості для набуття відповідних устаткувань і матеріялів. Та найважливішою річчю вважає НАТО таки співпрацю народів, і тому радить створити Міжнародний Інститут Технології, що допоміг би поставити її на потрібній висоті.

Побіч інших дрібніших рекомендацій, як співпраця наукових радацій, створення відділів наукової документації та визначення єдиної міжнародної системи індексування, НАТО поставило головне побажання до всіх держав західнього світу: спільними зусиллями, матеріяльними і духовими, побудувати на Заході бастіон науки, що не лише принесе нові здобутки для поліпшення життя народів ,але й дасть змогу піднести їм свою оборонну спроможність.

Т.

БІЛА ШАПОЧКА

Нашвидку зима причепурила
Неохайні вулиці давитавну
І весела віхола так славно
Піднесла сніги, як дим кадила.
Гість рідкий тут, —
сніг сріблясто-білий,
Звеселив сьогодні мою душу.
Хай забуду я про волос сивий,
Хай згадаю молодість минувшу.
І веначе не себе, а іншу,
Хай побачу дівчину співучу.
І думки про старість неминучу
Вже нехай мене сьогодні
лишать.
Пригадаю зустрічі бажані
Між високих снігових заметів,
Коли час в своїм спинявся леті,
Силі підкоряючись кохання.
„Біла шапочка" — тоді він
мене кликав,
Так, як героїню Винниченка,
Я тоді багато знала лиха,
Бо жила без батька
і без неньки.
А біленька шапочка пухнаста,
Що її я в зиму ту носила,
Принесла мені велике щастя —
Серце милого приворожила.

АЛЛА КОССОВСЬКА

Ю. Дзіковецький

Цікавий документ

Йдучи за підручниками російської історії ще з царських часів, російська еміграція досі вважає, що, починаючи від царя Михаїла Фйодоровича до Миколи II-го включно, всі царі належали до династії Романових. Тим часом, правдиве прізвище царів після Петра III-го мусить бути Гольштайн-Готторп, бо імператор Петро III-ий, принц Гольштайн-Готторп оженився з принцесою Ангальт - Цербст, пізніше імператоркою Катериною II-ою. Їх син чомусь став „Романов", хоч жадного акту зміни прізвища чи то батьків, чи самого Павла I-го ніколи не було. Признавали це самі царі. Кілька днів тому припадково дістав я до рук люксусово видану книжку: „Гербовник Всеросійского Дворянства, составил В. Дурасов. Град Святого Петра. 1906 г.". У заголовку читаємо: „Въ первомъ отдѣлѣ первой части... помѣщены гербы: Всеросійской Имперіи, царсвуюющей Голштейн-Готторпской династіи, Дома Романовыхъ Княжествъ Древней Руси і родовъ отъ Рюрика происходящихъ".

Якщо пригадаємо собі, яка гостра була цензура у 1906 році, особливо всього, що торкалось царів, то стане зрозумілим, що без згоди офіційних чинників і відома царя Миколи II-го подібних слів, як Царсвующей Голштейн-Готторпской династіи" ніхто б не видрукував.

У згаданій книжці, після опису гербів царської родини, які в основі мають російський державний герб, видрукувані у фарбах герби князів Рюрика — Четвертинських, Несвицьких, Голіциних, Острожських (у гербі Острожських у верхньому лівому полі св. Юрій на золотому коні вбиває чорного смока і написано, що це герб Москви — насправді ж герб Византії), Заславських, князів і герцоґів Санґушків і багатьох інших, переважно давніх українських родів, які пізніше стали польськими чи московськими. Царських серед Рюриковичів нема. Роди Романових уміщені у дальших томах.

Мимоволі пригадались студентські часи, коли то професор нової російської історії Писаревський (С-Петербурзький, — Варшавський — Донський У-ти), якщо студент на іспиті припадково сказав, що Микола II-ий „Романов", іронічно питав: „Так, що по-вашому, він син фурмана Романова"? (Бородатий фурман, з яким часто малюють Олександра III-го ,був на прізвище Романов). Після такого запитання завжди наступало: „Прійдіть другий раз". І це ділось за панування царя Миколи II-го перед 1-ою світовою війною.

При цій нагоді варто згадати, що дійсне прізвище Миколи II-го правдоподібно не було й Гольштейн - Готторп, лише Лямсдорф - Галаган. Але тут ми певних відомостей мати не можемо, бо вони належали до численних таємниць цариці Катерини II-ої. Одним з перших „чоловіків" імператриці, вінчаним у великій таємниці в церкві, був граф Лямсдорф - Галаган (внедовзі помер) від якого Катерина II-га ніби мала двох синів: Олександра і Миколая (Миколай з лиця дуже подібний до гр. Лямсдорф - Галагана). Цих синів, щоб мали право на престолонаслідування, бо як діти від шлюбу з підданим вони цього права не мали, Катерина II-га наказала записати дітьми Павла I-го, що й зроблено, хоч Павел I-ий мав сина Констянтина.

Маючи на увазі ту власне обставину, що Олександр I-ий не був сином Павла I-го, можна зрозуміти, чому Олександер I-ий так легко згодився на „усунення" Павла — це не був його батько. Міркування деяких російських істориків, що муки совісти за злочин змусили Олександра I-го покинути престіл, навряд чи правдиві. Неясні, правда, натяки у так званій „Таємниці старця Федора Козміча" — клаптик паперу з шифром, знайдений за образом у кімнаті старця Федора Козьміча, — дають підставу припускати, що Олександр I-ий був змушений до того Миколою I-им, а не жадним сумлінням.

Графи Лямсдорф - Галагани походили з України.

Олег Лисяк

КОЛИ В МІСТІ ВПАДЕ СНІГ...

Вожатий у вінді „Емпайр Стейт Билдінґ" в Ню Йорку має виразно французький акцент і в своїй червоній уніформі виглядає трохи як постать з оперети про веселий Париж. Але його обличчя меляхолійне і хоч він має французький акцент, він зовсім не розповідає веселих анекдот, (при чому, як відомо, цей акцент дуже придається). Ще заки ми заїхали на відповідний поверх — (80-ий, чи 90-ий) — він встиг вже розповісти свою „сторі" нам, гостям у вінді:

— Бачите, щось тут не в порядку. Маємо штучних сателітів, маємо ракети, що крутяться коло Місяця, маємо всілякі радари і бозна що там — але, як впаде трохи снігу в місті — то стаємо, як вдарені по голові і ніхто не знає, що має робити. Ось, як би так взяти трохи грошей з тих мільйонів, що їх видається на ці місячні ракети, що не хотять летіти на Місяць, і докупити ще кількадесять снігових плугів, або бодай парусот дерев'яних лопат, таких „олд фешенд", — ґей, мій Боже, от то щойно був би проґрес...

Пасажири вінди мовчали. Кожний мав свої клопоти на голові. Француз поглянув навколо і бачучи, що наближаємося до потрібного поверха (80-го, чи 90-го?) — додав:

— Пхе, мені ще добре — я сиджу собі вісім годин у вінді і до праці їду до хати прямо підземкою, не виходячи з будинку. Але не заздрю тим, що тепер мусять в цю собачу погоду ходити по місті: кишеньковим злодіям ,поліцаям, що їх ловлять, продавцям газет... Так, вміють люди вже будувати такі будинки як той — але поземлі ходити — як на землю впаде сніг в місті — ще не вміють. Щось не ґаразд з тим проґресом.

В полудне з'їжджаю з висот „Емпайра" на покриті мокрою, чорною масою вулиці метрополії. Ця маса — це вчорашній чи передвчорашній сніг, тепер вимішаний мільйонами ніг у ґумових калошах на брудне, ковзьке, мазисте тісто. На перехрестях вулиць накопичені величезні сніжні загати; щоб перейти на другий бік вулиці, треба стрибати з однієї калюжі чорної мазі в другу. Люди злі, як оси, один одного поштовхує, всі поспішають — це ж обідня перерва, треба швидко вхопити якийсь „сендвіч" в кафетерії, ковтнути чорну каву а потім ще пігнати до великого магазину на скорочений, святочний „шапінґ". Ніхто не має часу, всі підбігають, всі гонять як навіжені, перебиваючись через заспи брудного матеріялу, який у інших районах країни і в іншій барві служить лещетарям як терен їхньої діяльности. Чи це про той матеріял співала колись Ліза Шашаровська пісеньку: „Сніг паде, сріблистий сніг"? Тут, він наводить лише поганий настрій .

Бідні, продроглі, у своїх гротескових, червоно - білих одягах з ватяними бородами, заталапані болотом аж по пояс „Сента Клоси". Прохожі не звертають уваги ні на них, ні на їх дзвіночки — так само, як не бачать, ані не чують негритянки в уніформі Армії Спасіння, яка перед входом до великого магазину виграє якісь колядки чи гимни на малому, переносному органі. Хто має час тепер дбати про спасіння? — якраз тепер, у передріздвяному часі, коли найважнішою справою є якнайбільше продати і найдешевше купити? Не швендяйся, Арміє Спасіння! Сента Клоси хай залишаться, вони платні від години, вони комерційно зацікавлені у Рождестві Спасителя...

Цілий Менгеттен наповнений швидким, нетерпеливим, погано настроєним натовпом: якраз, коли всі мають так багато до полагодження, мусів впасти той сніг! Автобуси так погано курсують, до підземки пару блоків, знову треба бродити по кістки в болоті. Ах, пощо й кому той сніг потрібний!

Напевно він не потрібний тому шоферові амбулянса, який, блискаючи червоним світлом на даху машини і завиваючи сиреною, пробивається через сніжні барикади і натовпи пішоходів на перехретях .Нарешті, десь коло Парк Евню, автобус стає. З нутра вистрибує поліцай і санітет із ношами на колах і оба стараються перепхатись з ношами на хідник. Ніхто не затримується, навіть ніхто не кине оком — всі зайняті самі собою, хай там собі сирена гуде, який то мій „бизнес"? Молодий чоловік, що сидить за вітриною якоїсь крамниці, (він її, мабуть, малює, крамниця порожня) — спокійно розкладає у вікні свою коробку із полуденком, а потім „Дейлі Нюз" — не кинувши навіть оком на звістуна якоїсь трагедії — амбулянс а поліцаєм, — заглиблюється у розшуках за сенсаціями. Там щойно будуть сенсації, чоловіче!

Ніхто з нас, з цієї мільйонової товпи, що наповняє якраз тепер середину Менгетену — не знає ще, що якраз у цій хвилині догорають вже залишки двох літаків, що щойно розбились над Ню Йорком, ударившись в повітрі. Один горить тепер десь на Стетен Айленді, другий у Брукліні. 128 людських життів закінчилось, такий маленький процент у статистиці метрополії... Але ще ніхто цього не знає, ніхто не здогадується, що може якраз ці два білі, маєстатичні металеві птахи ,що не-

(Закінчення на стор. 3-ій)

Інж. Микола Яримович

СПІЛЬНИЙ ШЛЯХ УКРАЇНСЬКИХ ПРОФЕСІОНАЛІСТІВ

(2)

Вживання обидвох мов, бодай в наших професійних організаціях, дало б нагоду її членам та їх родинам краще ті мови опанувати, відвагу промовляти в мові, яку менше знають, краще себе пізнавати та засвоювати собі взаємно культури, серед яких виросли нащадки тих самих предків. Пізнання тих культур потрібне, хоч нераз із різних причин, і одним і другим .

Порівнювати американську асиміляцію з яничарством вже ніяк не можна, бо цьому стоїть на перешкоді воля для всіх, що є найціннішим принципом американської конституції.

Професіоналісти українського роду, без огляду на те, де вони народились, ті, що вчилися в американській школі, здебільша послуговуються англійською мовою, бо звичайно краще її знають. Імпонувати тією мовою другим не думають, бо це ж для них очевидне, що треба було тієї мови їм навчитись.

Зате навпаки, дехто цілком оправдано старається заімпонувати іншим мовою, що її він не мав нагоди навчитися примусово у школі. Треба ще взяти під увагу й те, що серед освічених людей непоправне вживання невивченої ще добре мови викликує тільки признання за добру волю й охоту поглибити вправою знання тої мови. Це звичайно захочує до дальших поступів. Почуття якогось сорому за те, що хтось намагається говорити тією мовою, що її добре не опанував, є неоправдане. Воно вбиває відвагу для вживання тієї мови. Велика вирозумілість та доброзичливість серед наших професіоналістів може мовні перешкоди з часом усунути з їх організацій. Вони через те будуть кріпшати, обєднуючись в спільних завданнях і матимуть вони і їх родини користі, що випливатимуть з приязні, більших знайомств, порад і інформацій та навіть деколи підтримки. Вже тепер є пригожі для того обставини, особливо ж після того, як акліматизація новоприбулих професіоналістів здебільша вже закінчилась.

Не від речі буде ще загадати, що в суто професійних організаціях нема таких різниць як релігійні, політичні, реґіональні, віку, місця народження і т. п. Під цим оглядом вони в кращім положенні, як ті організації, в яких такі різниці не тільки існують, але де їх теж плекають. Пригожою для організації наших професіоналістів є ще й та щаслива обставина, що вони мають вже таку центральну професійну організацію, значить Українське Професійне Об'єднання Північної Америки, де можуть бути членами професіоналісти усіх професій. Там, де нема ще достатнього числа наших громадян тієї самої професії, вистачального для організації відділу їх центрального професійного товариства, можна не раз найти українців різних академічних професій. Вони могли б заснувати відділ Українського Професійного Об'єднання Північної Америки. Це дало б їм можливість зв'язку з українськими професіоналістами в Америці. З того мали б вони значно більше користи, як з якогось місцевого товариського клюбу.

Тісна співпраця окремих відділів різних професій могла б дати теж більші успіхи, як досі. Спільні імпрези, товариські чи наукові, користання із спільної домівки чи залі, а деколи з спільного платного урядовця для полагоджування адміністрації у відділах, де є багато членів, могли б значно збільшити активність тих відділів. Подекуди це вже спорадично практикується.

Професіоналісти ,що виконують свою щоденну заробіткову працю, мусять ще посвячувати час на доповнювання свого знання новими здобутками науки для того, щоби не лишитись позаду у своїй професії. Їм не багато лишається часу для їх родин, відпочинку та якихось розваг. Надмірне обтяжування їх адміністраційною працею в професійній організації часто є причиною того, що вони відмовляються вхдити до управи такої організації. Канцелярійну працю, книговодство, збирання вкладок, організацію імпрез і т. п. могли б виконувати платні урядовці, як би було більше членів а тим самим більші приходи з вкладок чи імпрез. Членам управи залишилося б тоді видавання директив, контроля, а що найважливіше, ініціятива

(Закінчення на стор. 4-ій)

Сл. п. ВОЛОДИМИР МАРТИНЕЦЬ

Смерть, що постигла дня 10 грудня 1960 р., редактора вінніпеґського „Нового Шляху" Володимира Мартинця, вирвала з рядів української громади у вільному світі не тільки видатного політичного діяча, але й цікавого і темпераментного українського публіциста. Зокрема тісно зв'язаний з діяльністю Покійного український націоналістичний рух, оформлений 1929 року в Організацію Українських Націоналістів.

Народжений дня 15 липня 1899 р. в українській купецькій родині Львова, Володимир Мартинець вже з дитячих років живе в національносвідомому і патріотичному середовищі. В 1915-му році, 16-літнім юнаком тікає двічі із дому, щоб тільки дістатися в ряди тодішньої української збройної формації — Українських Січових Стрільців. В мундурі вояка УСС закінчує в 1918 р. гімназію і після переходу УСС в Україну приєднується до Корпусу Січових Стрільців, очолюваного полковником Євгеном Коновальцем. Перебувши роззброєння цього Корпусу і потім тюрму, переїжджає до Берестя і працює в українській адміністрації Полісся, Холмщини і Підляшшя. В 1919 році попадає в польський полон і, перебувши табори Щипюрна, Каліша, Стшалкова і Ланьцуту, тікає з останнього до Львова.

На львівському терені починає дальші студії і водночас із цим включається в активне студентське і громадянське життя. Стає секретарем Академічної Громади і в 1921 р. очолює господарський реферат Крайової Студентської Ради, що займалася не тільки політичною боротьбою за Український Університет, але й матеріяльним забезпеченням таємних Українських Високих Шкіл. Закінчивши студії на правничому факультеті Українського Університету, працює Вол. Мартинець в Кураторії Українських Високих Шкіл, в українській Трудовій Партії та в її „народному комітеті" і бере участь у з'їздах Центрального Союзу Українського Студентства (ЦЕСУС) у Празі і в Данціґу, стає віцепрезидентом ЦЕСУС-а, редаґує підпільний орган Української Студентської Ради „Наш Шлях" і восени 1923 року переїжджає до Праги в Чехословаччину.

Під час перебування у Празі закінчує Високу Торговельну Школу і бере знову ж активну участь у студентському і політичному житті української еміґрації. В той час починає активізуватися в Українській Військовій Організації і в націоналістичній організації тодішнього студентства в ЧСР „Союз Української Націоналістичної Молоді", стаючи редактором його органу „Національна Думка".

В 1927 році Володимир Мартинець бере активну участь в підготовній праці для створення організації українських націоналістів. Викликаний того ж року полк. Євгеном Коновальцем до Берліну, редаґує „Сурму", стає членом Начальної Команди УВО і підготовляє на доручення полк. Коновальця конференцію українських націоналістів, яка відбулася восени 1927 року в Берліні і на якій вирішено створити Провід Українських Націоналістів і відбути Конґрес українських націоналістичних організацій. Після цієї конференції очолює секретаріят ПУН та редакцію органу націоналістичної думки „Розбудова Нації".

В січні — лютому 1929 р. бере участь, як один з головник організаторів, у віденському Конґресі Українських Націоналістів, на якому створено Організацію Українських Націоналістів і провід її передано в руки команданта УВО полковника Євгена Коновальця. Як секретар Проводу Українських Націоналістів, веде не тільки всю канцелярійно-адміністраційну працю організації, але й редаґує „Розбудову Нації" й виконує обов'язок провідника ОУН на чехословацький терен. Відірвало його на якийсь час від цієї праці ув'язнення чеською поліцією в 1934 році, після вбивства мін. Перацького в Польщі. Але вже по кількох тижнях, вийшовши з в'язниці, переїжджає до Відня і потім до Парижу, де продовжує свою організаційну і редакційну працю.

В Парижі протягом 1934-1940 рр. бере участь в редаґуванні націоналістичного тижневика „Українське Слово" і після започаткування німецько - совєтської війни переїздить, як репрезентант Проводу Українських Націоналістів, очолюваного полк. А. Мельником до Львова, де леґалізується на постах керівника Літературно-Мистецького Клюбу і голови Спілки Українських Журналістів. Ув'язнений німцями в 1944 році, зазнає усіх страхіть концентраційно - таборового побуту в таборі Бретц. Звільнений після поразки Німеччини включається знову в громадське життя, організуючи а то й очолюючи табори українських скитальців в Карльсфельді і в Берхтесґадені.

В 1949 році виїжджає до Канади, де стає головним редактором часопису „Новий Шлях", віддаючи йому свої сили, досвід і знання публіциста і політика. Водночас входить до президії Комітету Українців Канади.

Перу Володимира Мартинця належала ціла низка публіцистичних праць і видань, між ними важливіші: „Реальна чи визвольна політика" (1933), „За зуби і пазурі нації" (1937), „Забронзовуймо наше минуле" (1937), „Університет у катакомбах" (1944), „Бретц" (1946), „Від УВО до ОУН" (1949) та інші. У своїх писаннях був дуже темпераментним. Свої погляди висловлював оригінально а то й різко, на полемічні і дискусійні виступи відповідав гостро. Був завжди переконаним націоналістом, готовим обстоювати до кінця і свою ідеологію, і свої погляди і тактику. Тому теж користувався пошаною не тільки в рядах однодумців, але й серед політичних противників.

Всі, хто знав його Володимира Мартинця, згадують Покійного з симпатією, як живу, активну і колоритну людину, небуденного формату і стійкого характеру.

Політична імпреза в Трентоні

Марсел Ваґнер і Вілльям Мартин виступали в Українсько-Американському Демократичному Клюбі.

Українсько - Американський Демократичний Клюб в повіті Мерсер в Трентоні влаштував 10 грудня зустріч членів Клюбу та гостей з американськими політичними діячами українського роду в стейті Ню Джерзі. На головних промовців запрошено податкового комішенера Гудсонського повіту адв. Марсела Ваґнера, першого українського роду ассемблімена в стейті Ню Джерзі, який є тепер головою українського відділу Демократичної партії на стейт Ню Джерзі, та теперішнього ассемблімена Вілліяма Мартина, також з Гудсонського повіту. Зустріч, яка відбулась в формі чайного вечора в домі Клюбу при 309 Чеснат Евню, відкрив голова Клюбу п. Григорій Сидорець, а тостмайстер представив присутнім доповідачів. Комішенер М. Ваґнер говорив про потребу політичної організації громадян українського роду, зацікавлення їх політичною працею, що дасть їм можливість зайняти відповідне місце в американському політичному житті. Головною тезою його промови було, що лиш загальне та активне зацікавлення громадян політичними справами, може запевнити добре правління народу. Ассемблімен В. Мартин говорив про демократичну партію, її початки, про її ролю та працю для покращання соціяльного та матеріяльного становища працюючих людей. Він в образовій формі представив осяги партії та її прогресивну ролю в Америці. Після їх доповідей відбулись запити та жвава дискусія.

Оба промовці в дуже гарній та цікавій формі представили слухачам американське політичне життя та його двопартійну систему. Панове Марсел Ваґнер та Вілліям Мартин залишили симпатичне враження та здобули собі прихильність слухачів. Вони промовляли в українській мові.

Українсько - Американський Демократичний Клюб в Трентоні, який існує вже два роки, та має свій власний будинок, влаштовує доповіді та імпрези, на які запрошує визначних українських та американських політичних діячів, і веде Школу Українознавства.

Т. С.

Промислова продукція сповільнилася на 5 відсотків

Вашингтон. — Рада Федеральної Резерви стверджує, що від половини минулого літа дотепер промислова продукція зменшилася на 5 відсотків, це значить, що це зменшення є менше від того сповільнення, яке видко було в перших місяцях попередніх економічних рецесій. Від січня до липня індекс продукції виносив пересічно по 110 відсотків, в жовтні він становить 107, а в листопаді тільки 105. Для продукції в 1957 році за індекс визначено 100. До продукції зараховуємо продукцію в фабриках, копальнях, електрівнях і газівнях. Департамент торгівлі стверджує, що немає зменшення в будівельному промислі.

Інж. Д. Андрієвський в Рочестері, Н. Й.

За стараннями місцевого 20-го Відділу ОДВУ — в неділю 13 листопада загостив до Рочестеру гість з Европи, відомий політичний діяч та публіцист інж. Дмитро Андрієвський, та виголосив доповідь на тему: „Світовий Конгрес Вільних Українців".

Про конечність скликання Конґресу говорилося багато, тому доповідач підкреслив такі моменти спільної дії Конґресу Вільних Українців.

1. Концентрації усіх сил і зусиль у спільних усім українцям справах.

2. Засвідчити єдність українців на еміґрації з їх материком.

3. СКУ — авторитетно обороняв би перед могучими цього світу вагу і місце України у боротьбі двох блоків.

4. СКУ мав би видати маніфест до вільного світу, а також спеціяльне звернення до українського народу на рідних землях.

Створення СКУ приверну-ло б симпатії вільного світу до визвольної справи України. Останні події на міжнародному форумі примушують поставитися до скликання СКУ позитивно, бо міжнародні сили рахуються тільки з фронтом, який об'єднує усіх і прямує до одного. На позитивні наслідки Конґресу не прийдеться довго ждати.

Дискутанти підтримували думку доповідача та для підтвердження згідности ухвалили одноголосно відповідну резолюцію.

Ю. К.

КОЛИ В МІСТІ ВПАДЕ СНІГ...

(Закінчення зі стор. 2-ої)

слися перед хвилиною понад найвищим будинком світу — „Емпайр Стейт Билдинґ-ом", — це тепер вже тільки поламане блящане шкамаття із погорілими людськими трупами. За хвилину на телевізійних екранах появляться вже фільми з катастрофи. — за хвилину, може, помре людина, що по неї приїхав амбулянс, тут, коло будинку „Юніон Карбайд"; за хвилину усміхнеться до вас у кафетерії дівчина в ескімоській, модерній „парка" — з волоссям барви попелу і з губами та повіками намальованими на фіолетно; — за хвилину, знову стане вам хтось на ногу в юрбі і нашвидку киве: „Ескюз мі!"

Ще пару блоків великоміської сніжної туристики, ковзаючись, стрибаючи і проклинаючи „іскристий сніг", що може десь там дійсно розстелявся „білим саваном" — (де це було? В Альпах? в Чорногорі?), — і ви вже знову перед „Емпайр Стейт Билдинґом", найвищим будинком світу, який ви подивляли десять років тому з іміґрантського корабля — не знаючи, що тут доведеться вам працювати.

Французький вінляр у червоному кабаті не скінчив ще своєї зміни. Він, очевидно, не пізнає вас (хто там може пізнати всіх цих гостей у вінді — тут же працює більше людей, ніж їх живе в середньої величини місті) — знову починає свою пісоньку:

— Бо, бачите, маємо штучних сателітів, але — коли впаде сніг у місті...

Справа організації Корпусу миру

Ню Йорк. — Окремий Комітет при Інституті Міжнародного Виховання вислав новонайменованому президентові Джанові Ф. Кеннеді свої рекомендації в справі організації так званого Корпусу миру, який обіцяв зорганізувати сенатор Кеннеді під час виборчої кампанії. Згідно з рекомендаціями цього Комітету Корпус миру мав би виконувати такі функції і мав би бути зорганізований на таких засадах: 1. На основі договору з окремими урядами закордонних держав американська молодь мала б працювати в приватних і публічних закордонних аґенціях та допомагати країнам, що є недорозвинені економічно і культурно. 2. Час цієї служби, яка була б замість військової служби, тривав би від одного до трьох років. 3. В першому році існування Корпусу треба б вислати за кордон одну тисячу молоді, які були б піонерами в цій ділянці. 4. Члени Корпусу миру діставали б поміркованy грошову винагороду. 5. Особи, які працюватимуть в Корпусі миру, мають мати відкладену на пізніше військову службу, подібно як тепер мають ті, які докінчують університетські студії, але праця в Корпусі миру не давала б звільнення від військової служби. Плян Кеннеді зорганізувати Корпус миру для нав'язання тіснішої співпраці з закордонними державами, здобуває щораз більше число прихильників.

● Перед японським судом відповідають тепер 22 японці, між ними 6 відомих японських комуністів, включно з одним комуністичним членом вищої палати японського парляменту, оскаржені у заворушеннях на летовищі в Токіо, коли саме прилетів був туди пресовий секретар през. Айзенгавера Джім Гаґерті. Слідство ствердило, що ті заворушення були докладно заплановані, зорганізовані та проведені комуністичною партією в Японії у тісній співпраці з комуно-китайськими комуністами.

✝

У тяжкому горю повідомляємо, що дня 13-го грудня 1960 р. в Ню Йорку, заосмотрена Найсвятішими Тайнами, заснула в Бозі

Наша Найдорожча

МАМА, СЕСТРА, БАБЦЯ і ПРАБАБЦЯ

Анна з Сунaчів ОБУШИНСЬКА

народжена 7-го липня 1883 року у Тернополі.

Похорон відбувся дня 16-го грудня 1960 р., з похоронного заведення Петра Яреми на Mount Olive Cemetery.

Прибиті горем:

ДОНЬКА, ЗЯТЬ, ВНУКА з родиною в Америці

СЕСТРА, ДОНЬКИ, СИН, ВНУКИ та ПРАВНУКИ в Україні.

ПОДЯКА

Цією дорогою складаємо сердечну подяку оо. Василіянам з церкви св. Юра в Ню Йорку за відправлення Панахиди в дні 15-го грудня 1960 р., та за переведення похоронних відправ в дні 16-го грудня 1960 р. і усім Приятелям та Знайомим, що своєю численною участю причинилися до звеличання похоронних відправ.

Щиро дякуємо Тим, що жертвували свої молитви та склали пожертви на Служби Божі за спокій душі Покійної.

Накінець наша подяка належиться пох. заведенню Петра Яреми за переведення Похорону.

Всім Тим, що віддали останню прислугу Покійній та своїми виявами співчуття старалися влегшити нам у нашому горю, хай Всевишній винагородить стократно.

СТЕФАНІЯ і ЖИГМОНД ВАШКИ — донька і зять

ВІРА, БОГДАН і БОГДАН мол. ТОМКІВ — внука з родиною

Ню Йорк, 20-го грудня 1960 р.

СПІЛЬНИЙ ШЛЯХ УКРАЇНСЬКИХ ПРОФЕСІОНАЛІСТІВ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

у поширенні діяльности їх організації. Якраз ця ініціятива, що є головним джерелом росту професіоналіста, є тією цінністю, якої не використовується якслід там, де є багато дрібних адміністраційних справ, що вимагають полагодження й великої затрати часу на те. Не диво, що не раз нарікаємо, що багато плянується, а мало робиться серед таких обставин.

Замала, назовні невидна діяльність організацій зниеохочує членів й так поволі все йде до упадку. На діяльності відділів центральних професійних організацій спирається цілий їх розвій. Головні управи тільки координують працю відділів, даючи їм потрібні інформації, поради, заохочуючи до поширення діяльности, репрезентують їх перед ширшими колами громадянства і т. п. Годі їм накидати якусь ініціятиву тоді, як вони мало знають місцеві обставини. Це вже краще можуть зробити члени управи відділів, такі ж самі професіоналісти з, пересічно беручи, таким самим знанням, досвідом і спосібностями, як і члени головних управ, їх колеґ, а не командантів.

Зате ініціятиву до загальної організаційної структури повинні б давати головні управи, й нести відповідальність за її успішну реалізацію.

Для того, щоб собі працю улегшити, могли б головні управи усіх наших професійних організацій тісно з собою співпрацювати, подібно як вже починають робити це великі американські професійні організації. Для відтяження своїх скромних бюджетів можна б, нарик., організувати спільну канцелярію з спосібними урядовцями, які знають добре обидві мови, стенографію, книговодство, обслугу бюрових машин і т. п. Така канцелярія могла б мати модерні картотеки та машини до адресування та франкування листів, роблення копій, записування на стрічці засідань, загальних зборів, відповідні мікрофони, та всяке потрібне влаштування, що улегшує та скорочує час канцелярійної праці.

Ледве, чи на такі інвестиції могла б собі позволити кожна головна управа наших професійних організацій зокрема. Спільне видавництво фахових журналів та публікацій могло б не мало заощадити труду, грошей та часу. Спільне вербування нових членів, особливо там, де ще відділів наших професійних організацій немає, підшукування їх організаторів на місцях, покривання коштів їх подорожі, виготовлювання зв'язаного з тим інформаційного матеріялу і т. п., могло б значно причинитися до кращого виконання спільного завдання наших професійних організацій.

Чи можна ще довше толерувати те, що всього тільки половина наших професіоналістів належить до українських професійних організацій? Чи не час пробувати йти спільними шляхами вперед до спільної мети? Хто ж має дати приклад в об'єднуванні так дуже тепер потрібнім серед нашого громадянства, як не його члени з академічною освітою?

СЛОВО ДО ЛЮДЕЙ ДОБРОЇ ВОЛІ

(Українська Мистецька Студія у Филаделфії

За щоденними нашими справами, працею, турботами, приємностями, за погонею за чимраз більшими вигодами, більшими банковими контами, подорожними і моднішими автами, неспостережно зникли нам з-перед очей речі великі, речі благородні.

Облетіли з нас патріотичні фрази, в які ми були подостатком запаслися по таборових Українах, майже забулася ще так недавно гордовита кличка „ми політичні емігранти", а зате огортає нас щораз глибша апатія і незацікавленість до справ великої національної ваги, до справ української науки, української культури, українського мистецтва.

Кого сьогодні, наприклад, у Филаделфії обходить з чого має існувати Наукове Т-во ім. Шевченка, або Українська Вільна Академія Наук, або Український Вільний Університет, Українські музеї? Хто турбується тим, за які гроші має бути надрукована Енциклопедія Українознавства; з чого мають жити українські вчені, що мають працювати для вільної української науки, з чого мають жити заслужені українські діячі, українські генерали, що вже не вспівають на себе заробити, нарешті українські мистці, українські письменники?

Це все неприємні речі, яких ми, статечні, добре зафундовані „ситизени" уже не любимо слухати, бо все це властиво зводиться до одного: дай! А правду кажучи, нам вже зостогидли всі ті національні пригадки, що явно чи скрито, що якийсь час простягають до нас руку з німою пригадкою: „дай, України ради".

Але є одна така українська установа, яка існує, працює, плекає українську культуру і мистецтво, а яка досі ні разу не простягнула до українського громадянства руки і ніколи не тільки не апелювала, але навіть не натякала нікому: дай. І на дивне диво, існує ця установа, не десь далеко, а тут же, у „місті братньої любови", у Филаделфії. Зветься вона: Українська Мистецька Студія.

Є це установа, яка постала й існує тільки завдяки великій, безмежній посвяті кількох фанатиків, академічних малярів, що весь свій вільний час, усю свою душу вкладають у науку талановитої української дітвори і молоді: малярства, графіки, мистецької кераміки і передусім історії українського мистецтва і української культури. Існує ця Студія вже 8 років. Перепустила вона через своє приміщення коло сотні елевів, з яких деякі вже входять в коло наймолодшої ґенерації академічного малярського світу. Влаштувала Студія, тут, у Филаделфії вже 8 річних виставок праць своїх студентів, одну виставку в американськім банку, одну виставку в Уряді Здоров'я та одну в Літературно - Мистецькім Клюбі в Ню Йорку. Цього року навчається в Студії щось 20 талановитих українських дітей, молоді і старших.

Приміщувалася Студія досі в невідрадних, як на мистецьку Студію, умовинах, в найнятому льокалі, при 7-ій вулиці. На жаль, і з цього приміщення Студії прийдеться виїхати, бо дім будуть розбирати. По неволі треба старатися про нове приміщення.

І ось, Патронат Студії відважився на героїчний крок: вирішив придбати, набути на власність відповідніше і гідніше приміщення. Підшукав і задаткував триповерховий дім в дільниці „24 вулиці". Там має стати Дім Української Студії, що рівночасно буде Домом Української Мистецької Культури. Попри навчальні кімнати там буде влаштована велика заля, пристособлена на мистецькі виставки, там будуть приміщення на доповіді, культурні зібрання, буде відведена кімната на архівальні збірки і таке інше.

Про Українську Мистецьку Студію у Филаделфії знають по всіх українських осередках в Америці і Канаді. Виглядає, що про неї знають більше і краще посторонні люди, ніж ми, мешканці Филаделфії. Українські малярі з різних сторін Америки надсилають свої образи, як пожертви на купно дому. Люди розуміють, що Мистецька Студія — це не конечно школа, що мусить виховувати самих професійних малярів, ні — це школа, в якій в молодих, діточих умах вирощується любов, формується зрозуміння і потреба естетичних, мистецьких принципів у людині. Людина з виробленим мистецьким світоглядом, це людина духом вища над звичайного філістра, для якого „хліб і страва, це найвища справа". Це людина культури, для якої оточення завжди буде мати пошану, це людина, яка зуміє в житті виробити собі багато почеснішу і вартішу позицію, ніж звичайний шпарівник долярів. Така людина зуміє теж послужити й українській справі.

Поможім Українській Мистецькій Студії у Филаделфії купити власну домівку! Їм ще бракує тисячі долярів. Гроші мусять знайтися і мусять бути вплачені до кінця цього року, до кінця місяця грудня. Даймо перший і останній раз дар на Українську Мистецьку Студію. Народи, що не мають власної культури і власного мистецтва, ніколи не будуть мати і незалежности.

Пожертви більші як 25 долярів будуть оголошені у радієвій авдиції ім. Володимира Блавацького.

Імена жертводавців, що пожертвують більше як 100 долярів, будуть вириті на пропам'ятній таблиці в будинку Української Мистецької Студії.

Хто дає скоро — той дає вдвоє!

Пожертви складати на руки голови Патронату Ілярія Мазепи:

878 N. 23rd Street
Philadelphia 30, Pa.

або секретаря Патронату Олександра Зелінського:

863 N. 22nd Street
Philadelphia 30, Pa.

або теж в крамниці „Космос" при 7-ій вулиці:

908 7th Street
Philadelphia 23. Pa.

Інж. Богдан Лучаковський,
перший голова Патронату

Кіліян проти престижових змагань за опанування космічних просторів

Ню Йорк. — Колишній дорадник президента Айзенгавера в справах наукових д-р Джеймс Р. Кіліян, який тепер є головою Корпорації Массачусетського Технологічного Інституту, промовляючи в клюбі цього інституту в готелі Білтмор, рекомендував, щоб ЗДА припинили престижові змагання за оволодіння космічними просторами з СССР, і за ті більйони долярів, що їх видається на штучні сателіти, щоб будували нові школи, скріплювали свої збройні сили, допомагали безробітним районам та розбудовували свої природні ресурси. Д- Кіліян заявив, що він висловлює свої особисті погляди, і не промовляє як член Президентової Комісії Національної Цілі. На думку д-ра Кіліяна треба розбудовувати сателіти погоди та розвідчі штучні місяці, бо вони дають людству користь, але видавати десятки більйонів долярів на те, щоб випустити ракету довкола Сонця чи Місяця, є безцільно, бо це тільки престижова справа, яка не дає жадної користи людству.

Посмертна згадка

Михайло МАСКУЛА — член Т-ва ім. Б. Хмельницького, Відд. 248 УНСоюзу у Ковтсвилл, Па., упокоївся в Бозі, по довшій недузі, в понеділок, 5-го грудня 1960 р. Покійний народився 1889 р. в селі Білина Велика, пов. Самбір. До ЗДА прибув 1906 р., одружився 1914 р. Полишив у глибокому смутку дружину Марію сина Володимира з невісткою Лилліян. Був добрим парафіяниом місцевої Церкви та жертвенним українським громадянином. Похорон відбувся 8-го грудня, з місцевої української прав. церкви св. Духа на парафіяльний цвинтар, при участі двох священиків: о. прот. Т. Форостія і о. прот. Б. Желехівського та при участі Родини, Приятелів і Парафіян. — В. Н. П.
С. Мудрий, секр.

Василь ЛИШАК — довголітній член Б-ва св. І. Хрестителя, Відд. 292 УНСоюзу в Дітройті, Миш., помер дня 3-го грудня 1960 р. Покійний походив із села Соколів, пов. Камінка-Струмілова, Зах. Україна. Полишив у смутку дружину Єву, одного сина Павла, дві доньки: Магду і Єлисавету. Похорон відбувся дня 5-го грудня 1960 р., з пох. заведення до церкви св. І. Хрестителя, при участі Родини, Членів Відділу та Знайомих, на кладовище Holy Sepulchre. — Вічна Йому Пам'ять!
П. Федик, секр.

Вступайте в члени Українського Народного Союзу!

Приймається ОГОЛОШЕННЯ Святочних Побажань у „Свободі"

Адміністрація „СВОБОДИ" повідомляє, що йдучи на зустріч загальним побажанням, вона й в цьому році призначить окремі шпальти збільшеного різдвяного числа на оголошення традиційних святочних привітів і побажань. Ціна оголошень:

1 цаль через 1 шпальту	$ 2.25
1 цаль через 2 шпальти	4.25
2 цалі через 2 шпальти	8.50
3 цалі через 2 шпальти	12.75
4 цалі через 2 шпальти	17.00
5 цалів через 2 шпальти	21.00
6 цалів через 2 шпальти	25.00

Треба сподіватися, що загал нашого громадянства використає цю нагоду, щоб передати свої традиційні побажання та дати про себе знати своїм рідним, приятелям і знайомим навіть в найдальших закутинах світу, куди навряд чи звичайна пошта занесла б таку вістку. Великий тираж „СВОБОДИ" та відповідний зміст збільшеного святочного числа надають таким побажанням окремої вартости і значення.

Зголошення святочних побажань, разом з грошовою оплатою, можна надсилати — найпізніше до 31-го ГРУДНЯ 1960 р.

РОЗШУКИ

Пошукую нашого краяна НИКОЛАЯ СИМОТЮКА і його дружину, який походив із села Карлова, пов. Снятин. Пошукуваний був пекарем в околиці Минеаполісу, Мін. Хто знав би його або його дружину, прошу писати до:
D. H. IWASIUK
17152 Appoline
Detroit 35, Mich.

Солонинка Розалія пошукує ІВАНА МАЦЮПУ (що звали до Онуфрія), зі села Ванькова, пов. Лісько. Зголошуватись прошу на адресу:
Осип СОРОКА
530 So. 19th Street
Newark 3, N. J., USA

ТАРЗАН, ч. 4573. В тюрмі, але не сам.

Королева Теві обманула мавполюда, і він був знову в тюрмі... Але цим разом він не був сам...

— Джім Біґґінґ, — вигукнув із зворушенням. — Ми гадали, що ви не живете. Джім засміявся. — Ні... Екзекуція завтра...

— Дурниця! — відповів Тарзан. А тоді підійшов до вікна, і з вибуховим струмом своєї сили зігнув сталеві грати!